

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายธานีศ เกศวพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๓/๒๕๕๑

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเอกสารประกอบเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ดังนี้

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ กับคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวม ๕๔ คน เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จึงอนุญาตบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมได้มีมติอนุมัติให้คณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัตินี้ไปพิจารณาก่อนรับหลักการภายในกำหนด ๓๐ วัน

ต่อมาวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คืนพร้อมด้วยข้อสังเกต และประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยนางจรี วิจิตรวาทการ กับคณะ เข้าระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๕

LIRT

สิงหาคม ๒๕๕๐ และในการประชุมครั้งนี้ นางจุรี วิจิตรวาทการ ได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อรอพิจารณาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติซึ่งคณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้เสนอในโอกาสต่อไป

๒. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๐

๓. คณะรัฐมนตรี เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

๔. สภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นางจุรี วิจิตรวาทการ กับคณะ เป็นผู้เสนอ และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ ไว้พิจารณา

ผลการลงมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง ร่างที่คณะรัฐมนตรี เ็นผู้เสนอ มีผู้เข้าประชุม ๘๖ คน เห็นด้วย ๘๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ไม่มี ไม่ลงคะแนน ๑ เสียง ร่างที่นางจุรี วิจิตรวาทการ กับคณะ เป็นผู้เสนอ มีผู้เข้าประชุม ๑๐๑ คน เห็นด้วย ๘๘ เสียง ไม่เห็นด้วย ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนน ไม่มี และร่างที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ มีผู้เข้าประชุม ๑๐๑ คน เห็นด้วย ๑๐๐ เสียง ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง ไม่ลงคะแนน ไม่มี และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นกรรมาธิการ โดยมีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน และให้ถือเอาร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญ ฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สอง จำนวน ๑๘ ครั้ง จนแล้วเสร็จ และเสนอรายงานการพิจารณาต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา

๕. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สอง เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และลงมติในวาระที่สาม ปรากฏว่ามีจำนวนผู้เข้าประชุม ๑๒๕ คน เห็นด้วย ๑๒๔ เสียง ไม่เห็นด้วย ๑ เสียง งดออกเสียง ๔ เสียง ไม่ลงคะแนน ไม่มี

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้วมีประเด็นเบื้องต้นต้องพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญซึ่งต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง” และมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ทำหน้าที่รัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าจะมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในคราวประชุมครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๓ เมื่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ และให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อทำคำชี้แจงและเสนอความเห็น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องได้ทำคำชี้แจงยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ ส่งคำชี้แจงของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับประเด็นการพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ว่า การดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติทั้งในส่วนของการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและขั้นตอนครบถ้วนแล้ว สำหรับในส่วนของสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แม้จะมีเนื้อหากระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในบางเรื่องที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัยหรือจริยธรรม (มาตรา ๓๑) เสรีภาพของบุคคลในเคหสถาน (มาตรา ๓๓) สิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม (มาตรา ๔๐) หรือสิทธิของบุคคลในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ (มาตรา ๕๕) แต่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้มิได้กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด และในการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวยังได้ระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายไว้ครบถ้วนตามที่มาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นการตราขึ้นโดยถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแล้ว

๒. ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ ชี้แจงว่า ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ แล้ว มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๓. ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานวุฒิสภา มีหนังสือลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งแจ้งว่า ตามที่ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับได้ชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในทุกขั้นตอนโดยละเอียดแล้ว พร้อมทั้งได้รวบรวมสรรพเอกสารอันเนื่องเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในทุกขั้นตอนจัดส่งไปพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีความประสงค์เสนอความเห็นหรือชี้แจงเพิ่มเติมแต่ประการใด

๔. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ส่งสำเนาลายมือชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ลงนามมาประชุมในวันพิจารณาขึ้นรับหลักการในวาระที่หนึ่ง และในวันประชุมพิจารณาในวาระที่สอง และวาระที่สาม ของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รวมทั้งจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีอยู่จริง ณ วันประชุมดังกล่าว ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือเรียก เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ สรุปว่า

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๔.๐๗ น. (วาระที่หนึ่ง)

- จำนวนลงชื่อมาประชุม ๒๑๗ คน
- จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีอยู่จริง ๒๔๘ คน

วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๒.๑๔ น. (วาระที่สองและวาระที่สาม)

- จำนวนลงชื่อมาประชุม ๒๐๖ คน
- จำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีอยู่จริง ๒๔๐ คน

๕. ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานวุฒิสภา มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๖๗๘ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมในประเด็นเรื่ององค์ประชุมและการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า

(๑) องค์ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้การประชุมของสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน

สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๘ วรรคสอง กำหนดว่า “เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม” ดังนั้น ในการดำเนินการประชุมของสภาแต่ละครั้ง เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาก็ถือว่าเป็นองค์ประชุมและสามารถเริ่มการประชุมได้ และถือจำนวนสมาชิกที่มาลงชื่อประชุมเป็นองค์ประชุมของสภาจนเสร็จสิ้นการประชุมในแต่ละครั้ง

(๒) การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาใดเป็นเอกสิทธิ์ของสมาชิกที่จะออกเสียงลงคะแนนตามมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากรัฐธรรมนูญมิได้มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ก็ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเสียงข้างมาก และในวาระที่สามต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองซึ่งเป็นการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และมีการออกเสียงลงคะแนนในบางประเด็นตามที่ปรากฏในรายงานการประชุมของสภาซึ่งมติของสภาในแต่ละประเด็นที่มีการลงมติ ก็ถือเอาเสียงข้างมากของผู้ที่ออกเสียงลงคะแนน ส่วนผู้ที่มาประชุมและไม่ประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนก็จะไม่ปรากฏชื่อของผู้นั้นในการลงคะแนนซึ่งก็เป็นเอกสิทธิ์ของสมาชิกแต่ละท่าน

ดังนั้น ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดแล้ว กล่าวคือ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติในวาระที่หนึ่งและในวาระที่สอง โดยมีคะแนนเสียงข้างมาก และลงมติในวาระที่สาม โดยมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒ จึงกำหนดประเด็นพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ โดยมี

ประเด็นพิจารณา ๒ ประเด็น คือ (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่ และ (๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ต่อไปจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นดังกล่าวไปตามลำดับ

ประเด็นแรก ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้น ปราบกฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงชื่อมาประชุม จำนวน ๒๑๗ คน จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่จริงในขณะนั้น จำนวน ๒๔๕ คน จึงมีผู้ไม่มาประชุม ๓๒ คน ต่อมาในวันดังกล่าวที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเสนอโดย คณะรัฐมนตรีปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าประชุม ๕๖ คน เห็นด้วย ๕๕ เสียง ไม่มีผู้ไม่เห็นด้วยและงดออกเสียง มีผู้ไม่ลงคะแนน ๑ เสียง ส่วนร่างซึ่งเสนอโดยนางจุรี วิจิตรวาทการ ปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าประชุม ๑๐๑ คน เห็นด้วย ๕๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง สำหรับร่างซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าประชุม ๑๐๑ คน เห็นด้วย ๑๐๐ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง เห็นว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ ดังนั้น จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่ององค์ประชุมตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง เรื่องการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๐ และเรื่องประธานสภาที่มีอำนาจดำเนินกิจการให้ถือเป็นไปตามข้อบังคับตามมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๘ มาใช้บังคับในการประชุมและการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วย โดยเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่าการประชุมต้องมีสมาชิก

มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม นั้น มีเจตนารมณ์ให้มีสมาชิกเข้าประชุมจริงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม มิใช่ถือจำนวนที่สมาชิกลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เพราะหากแปลความเช่นนั้นก็เท่ากับว่าจำนวนสมาชิกของแต่ละสภาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้มีความสำคัญเพียงแค่ลงชื่อให้เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่านั้น โดยสมาชิกมิได้มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพิจารณาและลงมติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือเรื่อง que เข้าสู่การประชุมของสภาเลยซึ่งน่าจะมิใช่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกำหนดหลักเกณฑ์เรื่ององค์ประชุมไว้ในมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง เพราะมิฉะนั้น จะกลายเป็นว่า เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมถึง ๑๒๕ คน ซึ่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๒๔๕ คน อันเป็นการครบองค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง และสามารถเริ่มประชุมได้ ครั้นการประชุมดำเนินการมาจนกระทั่งถึงวาระขึ้นลงมติ เหลือสมาชิกที่อยู่ในห้องประชุมและออกเสียงลงมติเพียง ๑๐ คน และผลการลงมติปรากฏว่า มีสมาชิกลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ๖ คน และ ไม่เห็นชอบ ๔ คน ก็จะถือได้ว่าได้คะแนนเสียงเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่ง และถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว การตีความหมายของเรื่ององค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง จึงเกิดผลประหลาดชนิดที่ไร้เหตุผลโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะเจตนารมณ์ที่แท้จริงของบทบัญญัติเรื่ององค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น นอกจากจะมุ่งประสงค์ให้ต้องมีสมาชิกสภาจำนวนอย่างน้อยตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดมาประชุมให้ครบองค์ประชุม เพื่อให้สมาชิกทุกคนที่มาเข้าร่วมประชุมจนครบองค์ประชุมนั้น ได้มีส่วนร่วมในการประชุม และลงมติในประเด็นที่พิจารณาตามภาระหน้าที่หลักของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว องค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ยังหมายถึงอำนาจแห่งการดำเนินการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย ดังนั้น การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงหาใช่พิจารณาว่ามีสมาชิกครบองค์ประชุมเฉพาะเพียงขณะที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเริ่มเปิดประชุมสภาเท่านั้นไม่ หากแต่การมีสมาชิกสภาครบองค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น จะต้องดำรงอยู่ตลอดเวลาที่มีการประชุมตลอดจนกระทั่งถึงวาระการออกเสียงลงมติด้วย ยิ่งกว่านั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ (๑) บัญญัติว่าการออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ

ให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภาที่มีความหมายอยู่ในตัวว่าในขั้นตอนนี้องค์ประชุมก็ต้องชอบตามมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่งด้วย ดังนั้น แม้ขณะที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติประชุมครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ จะมีผู้ลงลายมือชื่อมาประชุมจำนวน ๒๑๗ คน ซึ่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีอยู่ในขณะนั้นอันเป็นการครบองค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ต่อมาเมื่อที่ประชุมพิจารณาในวาระที่หนึ่งซึ่งรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้งสามฉบับที่ให้ถือเอาร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา กลับปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาประชุมจริงเพียง ๕๖ คน ๑๐๑ คน และ ๑๐๑ คนตามลำดับ จึงเท่ากับว่าในขณะที่ลงมติวาระที่หนึ่งซึ่งรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีสมาชิกมาประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คือไม่ถึง ๑๒๕ คน เพราะในขณะนั้นสมาชิกที่มีอยู่จริงจำนวน ๒๔๕ คน องค์ประชุมในขณะที่ลงมติ จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง และเมื่อองค์ประชุมไม่ชอบย่อมมีผลให้การออกเสียงลงคะแนน ในวาระที่หนึ่งซึ่งรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามร่างไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐ (๑) ไปด้วยเมื่อเห็นว่าการองค์ประชุมและการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งซึ่งรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับดังกล่าวไม่ชอบแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าองค์ประชุมและการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองและที่สามชอบหรือไม่ ทั้งไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นที่สองที่ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะไม่ทำให้ผลของการวินิจฉัยเปลี่ยนไป

อาศัยข้อเท็จจริงและบทกฎหมายดังที่ได้วินิจฉัยมา จึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามมาทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT